

40. lekce: Jak studovat zahájení 4

Charakteristika nejdůležitějších zahájení

Francouzská hra

Toto zahájení obdrželo svůj název po zápase Londýn-Paříž (1834-1836), v němž Francouzi poprvé zahráli 1...e6 a vyhráli. Idea zahájení je útočit proti středu bílého tahu c5, popřípadě f6 a získat iniciativu na dámském křídle. Bílý často útočí na královském křídle. Francouzská hra vyžaduje přesnou hru v obraně.

Spielmann - L'Hermet, Magdeburg, 1927

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Jd2 dxe4 4.Jxe4 Jd7 5.Jf3 Jgf6 6.Jxf6+ Jxf6 7.Sd3 h6 8.De2 Sd6 9.Sd2 0-0 10.0-0 Sd7 11.Je5 c5 12.dxc5 Sxe5 13.Dxe5 Sc6 14.Sf4 De7 15.Dd4 Vfd8 16.Sd6 De8 17.Vhg1 b6 18.Dh4 bxc5 19.Se5 De7 20.g4 c4 21.g5 Jd7 nepomáhá ani 21...hxg5 22.Dxg5 g6 23.Sxf6 Dc7 24.Dh6+-

22.Dxh6!! oběť dámy naprosto demoluje královský úkryt 22...gxh6 23.gxh6+ Kf8 24.Vg8+! a oběť věže bere černému jakékoli naděje, černý se vzdal. Po 24....Kxg8 dostane 25.h7+ Kf8 26.h8D mat 1-0

Ljubojevic,L - Gurevich,M, Linares, 1991

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Jd2 Jf6 4.e5 Jfd7 5.f4 c5 6.c3 Jc6 7.Jdf3 Db6 8.h4 cxd4 9.cxd4 Sb4+ 10.Kf2 f6 11.Kg3 0-0 12.Sd3? [12.Je2=]

12...Jxd4! oběť figury za útok na krále 13.Jxd4 fxe5 samozřejmě ne 13...Dxd4? pro 14.Sxh7 a bílý získá dámu 14.fxe5 Jxe5 a černý má rozhodující útok 15.Sc2 Jg6 16.Sxg6 hxg6 17.Jde2 [17.Jgf3 Sd6+--+] 17...Df2+ 18.Kh3 Sd6 19.Db3 e5+ 20.Kh2 Dxh4+ 21.Jh3 Sxh3 22.Dxh3 [22.gxh3 Df2#] 22...e4+ 23.g3 [23.Kg1 Df2#] 23...Vf2+ 24.Kg1 Dxh3 25.Vxh3 Vxe2 0-1

a jedna francouzská zakončená obětí dvou věží v podání jednoho z českých šachových velikanů Ludka Pachmana:

Pachman,L - Eckert, Cista 1940

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Jc3 Jf6 4.Sg5 Se7 5.e5 Jfd7 6.h4 Sxg5 7.hxg5 Dxg5 8.Jh3 Dh6 9.Sd3 g6 10.Dg4 c5 lepší bylo 10...a6 - nepustit jezdce na pole b5 11.f4 cxd4 12.Jb5 Kd8

13.Jg5! krásná oběť dvou věží 13...Dxh1+ 14.Kf2 Dxa1 po tomto tahu už černý matu nezabrání 15.Jxf7+

Ke7 16.Dg5+ Kxf7 17.Jd6+ Kg7 18.De7+ Kh6 19.Jf7+ Kg7 20.Jg5+ Kh6 21.Jxe6 hrozí 22.Dh4 mat 21...Jf6 22.Dg7+ Kh5 23.Dxf6 h6 24.Se2# 1-0

Sicilská hra

Jde snad o v současnosti nejoblíbenější zahájení, i když patří k nejstarším. Výměnou pěšce c za bílého d-pěšce získává černý polootevřený sloupec c k operacím na dámském křídle. Bílý obvykle odpovídá útokem na křídle královském. V současné době jsou některé varianty teoreticky zpracovány až do 20.-25. tahu.

Tal, M - Sviridon, simultánka Stuttgart 1969

1.e4 c5 2.Jf3 d6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 g6 6.Se3 Sg7 7.f3 Jc6 8.Dd2 Sd7 9.0-0 Da5 10.Kb1 Vc8 11.g4 h6 černý zabrání výměně černopolých střelců, ovšem pouze za cenu oslabení pozice i ztráty času. Lépe bylo 11...O-O 12.h4 a6 13.Se2 Je5? 14.g5 hxg5 15.hxg5 Vxh1 a nyní nečekané a krásné rozuzlení

16.gxf6! Vxd1+ 17.Jxd1!! Dxd2 18.fxg7!! fantastický doklad o síle pěšce - černý se vzdal.

Meszaros - Wessel, Budapešť, 1933

1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 d6 6.Se2 g6 7.0-0 Sg7 8.Se3 0-0 9.Jb3 a6 10.a4 Se6 11.Jd4 Jxd4 12.Sxd4 Da5 13.f4 Vac8 14.Sf3 Vc4 15.Ve1 Jg4 16.Je2

16...Vxd4! skvělá kombinace ve spojení s následující obětí dámy 17.Jxd4 Dxe1+!! 18.Dxe1 Sxd4+ 19.Kh1 [19.Kf1 Sc4+ 20.Se2 Jxh2#] 19...Jf2+ a bílý se vzdal, protože po 20.Kg1 Jd3+ 21.Kh1 Jxe1 22.Vxe1 je bez nadějí 0-1

Dámský gambit

Jde o velmi rozšířené zahájení. O jeho vývoj se zasloužil první mistr světa Steinitz, který formuloval své zásady poziční hry. Člení se na řadu samostatných systémů, jako je "Přijátý dámský gambit", "Ortodoxní obrana", "Tarraschova obrana", "Slovanská hra" apod.

Základní ideou dámského gambitu je boj o střed, na rozdíl od otevřených her se provádí pozvolněji.

Alechin, A - Lasker, E, Curych, 1934

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Jc3 Jf6 4.Jf3 Se7 5.Sg5 Jbd7 6.e3 0-0 7.Vc1 c6 8.Sd3 dxc4 9.Sxc4 Jd5 10.Sxe7 Dxe7 11.Je4 J5f6 12.Jg3 e5 dobré je i 12...Db4+ 13.Dd2 Dxd2+ 14.Kxd2 c5 15.dxc5 Jxc5 16.b4 Jce4+ 17.Ke2 Sd7 s remízou 13.0-0 exd4 14.Jf5 Dd8 15.J3xd4 Je5 16.Sb3 Sxf5 17.Jxf5 Db6? chyba, správné bylo 17...g6 18.Dd6! Jed7 19.Vfd1 Vad8 20.Dg3 g6 21.Dg5 Kh8 22.Jd6 Kg7 23.e4 Jg8 24.Vd3 f6 25.Jf5+ Kh8 a následuje krásný závěr

26.Dxg6!! a černý se vzdal, protože by po 26...hxg6 dostal 27.Vh3 Jh6 28.Vxh6 mat 1-0

Lasker E - Winkelman, London 1881

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Jc3 Jf6 4.Sg5 Jbd7 5.Jf3 Se7 6.e3 0-0 7.Sd3 a6 8.Je5 dxc4 9.Jxc4 b5 10.Ja5 c5 11.Jc6 De8 12.Df3 Jb6? po této chybě je útok bílého neodrazitelný, černý měl obětovat kvalitu po 12...Sd6 13.Je7+ Dxe7 14.Dxa8+ a ještě by se hrálo 13.Je4 Jfd5 14.Jxe7+ Jxe7

15.Jf6+! gxf6 16.Sxh7+!! druhá oběť naprosto demoluje královský úkryt 16...Kxh7 17.Dh5+ Kg8 18.Sxf6 Jg6 19.Dh6 s neodrazitelným matem 20.Dg7 1-0

Královská indická

Jde o oblíbené zahájení, v němž černý přenechá bílému mohutný střed, aby jej postupně napadal pěšci i figurami. Často vznikají zablokovaná postavení s křídelními útoky na obou stranách. Královskou indickou hráli znamenitě Tal a Fischer.

Letelier,R - Fischer,R, Lipsko, 1960

1.d4 Jf6 2.c4 g6 3.Jc3 Sg7 4.e4 0-0 5.e5? předčasně, vede jen k rozbití bílého středu 5...Je8 6.f4 d6 7.Se3 c5! 8.dxc5 Jc6 9.cxd6 exd6 10.Je4 Sf5 11.Jg3 [nikoli 11.Jxd6 Jxd6 12.Dxd6 Dxd6 13.exd6 Sxb2 a černý má výhodu] 11...Se6 12.Jf3 Dc7 13.Db1 dxe5 14.f5 e4! černý je lépe vyvinut, proto otevírá pozici 15.fxe6 [špatné je i 15.Dxe4 gxf5 16.Jxf5 Da5+→] 15...exf3 16.gxf3 f5 17.f4 Jf6 18.Se2 Vfe8 19.Kf2 Vxe6 20.Ve1 Vae8 21.Sf3

21...Vxe3! 22.Vxe3 Vxe3 23.Kxe3 a skvělý závěr 23...Dxf4+!! bílý se vzdal, nenechal si ukázat 24.Kxf4 (24.Kf2 Jg4+ 25.Kg2 Je3+ 26.Kf2 Jd4 27.Dh1 Jg4+ 28.Kf1 Jxf3-+) 24...Sh6# 0-1

Anglická hra

V polovině 19. století začali hrát toto zahájení používat angličtí mistři. V současné době je to velmi rozšířené zahájení, jehož strategická idea je v kontrole důležitého bodu d5. Hlavní odpovědi černého jsou 1...e5 nebo 1...c5. Při jiných tazích často přechází do jiných zahájení.

Petrosjan,T - Ree,H, Wijk aan Zee, 1971

1.c4 e5 2.Jc3 Jf6 3.Jf3 Jc6 4.g3 Sb4 5.Jd5 Jxd5? slabé, správné bylo 5...e4! 6.cxd5 e4?? a černý padá do skryté a chytré léčky 7.dxc6 exf3 [černý nyní počítal s 8.cxb7 Sxb7 a nelze 9.Db3 pro 9...fxe2. Na 7.cxd7+ Sxd7 8.exf3 0-0 stojí černý znamenitě

8.Db3! a černý se vzdal, neboť po ústupu střelce sebere bílý pěšcem na b7 a získá figuru 1-0

Benko - Horowitz, New York, 1968

1.c4 c6 2.Jf3 d5 3.b3 Jf6 4.g3 e6 5.Sg2 Se7 6.0-0 0-0 7.Sb2 a5 8.a3 c5 9.cxd5 exd5 10.d4 Ja6 11.Jc3 Sf5 12.Je5 cxd4 13.Dxd4 Jc5 14.Jxd5 Jxb3 15.Df4 Jxd5

16.Dxf5 Jxa1 17.Jxf7 Dc8 18.Jh6+ Kh8 19.Dxd5
Jc2?

umožňuje efektní závěr; po 19...De8 20.Sxa1 stojí ale
bílý na výhru **20.Dg8+!!** černý se před matem vzdal
20...Vxg8 21.Jf7# **1-0**

Domácí úkol:

Vyjmenujte nejdůležitější zavřená zahájení a jejich
úvodní tahy!